

szesülni. Mindezekhez, mint már említettem, a város részéről szükséges volna a legmesszebbmenő támogatás. Amely elvárható lenne az ország második városától. Mindezekhez már példát szolgáltatottak összehasonlíthatatlanul *kisebb* városok. Tehát lehetne erre pénzt találni, csak akarni kellene. Mindezeket kivinni, ehhez *a művészeknek is nagyobb egyéértésben kellene lenniök*. Önmaguknak okoznak kárt, ha egymás tehetségét lekicsinylik, — üzleti érdekekből. Aki a művészet terén küzdök, egyik sem megy tehetségért a másikhoz, ha őszinte önmagához. Ami örökértékű harmóniát ő terem, abban az irányban a másik nem kutat, mert csak az ő szemén keresztül figyelhet és ez végtelenül más, mint a másiké. Ép ez a művészetek értéke, zamatja. Más a fülemile éneke és más a rigó fütyülése és más az a Darwin által említett kis madár is, aki addig dalol, még holtan rogy össze. Mind mesterek ezek az ő művészetükben. Az embereknek legfőbb a nem megfelelő körülményekről beszélhetnénk, amelyek gátlólag hathatnak az alkotásra és kifejlődésre. Nos, *ép ezt a körülményt kellene megteremteni*, amely annyira fontos, mint maga az adott tehetség. *A város tehát segítse minden eszközzel a művészek legmostohább körülményeit*, amelyek nekik kijutott a küzködő emberiség közül. Nem komikus-e, hogy az ország második városában a művészet kultur fontosságát 1913-ban még hangoztatni kell? A tanács elutasító titkos indoka még abban is kutandó, hogy nem tartja elég magas színvonalúnak a művészetemet, vagy esetleg az utánam kiállítás céljából jelentkező művészek szándékát már előre el akarja vágni ilyen határozatokkal. Az első föltevésre az a válaszem, hogy a tanács a művészetek elbírálásához nem ért, ezt más hivatottabb fórumra kell bízni. Az utóbbi erőlködés pedig elfojtása a kulturális haladásnak.

Amint értesültem, Begavári *Back Bernát*, *Gyurits* Sándor és *Brüller* Gyula írták alá az ismét beadott folyamodványomat, amiért ez urak jóakaratu fáradozásaiért ez uton is köszönetet mondok.

Joachim Ferenc.

Összeroppan Törökország. Konstantinápolyból jelentik: A nagyvezér tegnap két nagykövetet fogadott el és közölte velük, hogy *Törökország kénytelen lesz a közhivatalokat megszüntetni, mert alkalmazottait öt hónapja nem bírja fizetni*. A porta a nagyhatalmakhoz apellál, hogy *hártsák el a pénzügyi zavar komolyabb következményeit* és figyelmezteti őket arra, milyen kárt fog szenvedni a nagyhatalmak gazdasági érdeke, ha Törökországgal minden forgalom megszűnik.

Négy milliárd kell a franciáknak. Párisból jelentik: *Jersey* szenátor a *Matin*-ben Franciaország pénzügyi helyzetével foglalkozik és megállapítja, hogy *a kiadás kétezerháromszáz millió koronával mulja felül a bevételt*. Ehez járul még az államadósságokból eredő két milliárd passziva. Ha tehát Franciaország folyó kötelezettségeinek eleget akar tenni, *négy milliárdra van szüksége*.

KALEIDOSZKOP

Szeged, december 18.

SZEGÉNY MŰVÉSZET, mely Szeged várostól kér és vár valamit! Pedig ezuttal igazán nem sokat kért, csak egy igen olcsó, igen rövidke kis engedélyt. Mindössze annyit, hogy a város engedje meg *Joachim* Ferenc képeinek kiállítását a közművelődési palotában. De nem engedte meg. Komoly közgyűlés tárgyalta a kérdést és határozattá emelte azt a szerencsétlen előadmányt, melyet a kulturügyek tanácsnoka terjesztett elébe.

Más városokban bizony nem így pártolják a művészetet. Becsüléssel és szeretettel méltányolják azoknak az embereknek a munkáját, akik az élet keretének megszépítésén ideális odaadással fáradoznak. Az a becsülés azonban, mely a művészeknek másutt bizonyosabban kijár, mint az isten áldott napjának sütése, egyúttal a közönség intelligenciájának és lelki berendezése finomságának is fokmérője. Ilyen szempontból pedig a mi iszapra épült városunk még csak számba sem jöhet. Az igazsághoz hiven ki kell azonban jelenteni, hogy *Gaál* Endre dr. kulturtanácsnok ur nem képviseli ebben a kérdésben Szeged város közönségét. Sőt. A tanácsnok ur egyedül áll az egész világon...

SZILVESZTER ESTÉJÉN a színház ősi szokás szerint korán végez, hogy minden tagja családjára körében tölthesse az esztendő utolsó napját. De korán végez azért is, mert így sincsen a szilveszteri előadásnak közönsége; tehát a szükség kényszeríti rá, hogy előadását hat órákor kezdje és fél kilenckor végezze.

Ez a kényszerült szabálytalanság akadályozta meg a város hatóságát abban, hogy a Szilveszter éjszakájára tervezett összes művésztételeket be nem tiltotta a már ismeretes akázzal, melynél a lex-Heintze sem szégyenletesebb. Az ismert rosszhiszemű és buta szabályrendelet ugyanis azt mondja, hogy a színházra való tekintettel ebben a városban sehol másutt mulatni, szórakozni és művészi előadásokat keresni nem szabad, csak a színházban. Ennek a rendelkezésnek az alapján tiltották be a minap a Nyárai Antal mozi-szkeccsét. És mint ahogy akkor sikerült a manőver, úgy sikerült volna ma is, ha csak, — mint fentebb rámutattunk, — a színházi előadás véletlen időbeli eltolódása kivételesen meg nem kegyelmezett volna a szilveszteri mulatságoknak.

Ez a képtelen állapot orvoslásra szorul. Már többször rámutattunk, hogy egy ilyen eszeveszett szabályrendelet a visszaélések és félremagyarázások szakadatlan sorozatára adhat alkalmat. Legközelebb majd be fogják tiltani a zárt egyesületi helyiségekben rendezni szokott működvelő előadásokat is.

AZ ISKOLÁS PADOK fürge kis polgársága szájtátva mered az új csodára: mozgókép az iskolában! Könyv helyett filmre írják a megtanulandó anyagot, ragyogó, tiszta, derűs képek hosszú sorozatában és a gyerek-világ meg fog ismerkedni a természetrajz csodáival élvezet, játék, szórakozás közben. Micsoda perspektíva nyílik itten! Az ujtás terén a főváros jár előtt. Budapest községi iskoláiba vezetik be először a film-tan-könyvet és a Magyar Tanítók Otthona már neki is indult a nagyarányu filmgyártásnak.

A mi korunkban még úgy tanultuk az állat- és növényvilág csodálatos titkait, a mint azok a száraz és lélekölő tankönyvekben egyszerű felsorolással le voltak írva. Ezentul a lecke anyagát felvetítik a fehér lepedőre és a gyereksereg eleven mozgásában élő valóságában fogja látni az afrikai elefántot és a királytigrist. Ó, be jó lenne még egyszer gyerekek lenni! Ó, be jó legalább tudni, hogy a tanításnak ez a nagyszerű segédeszköze milyen óriási távlatokat tár föl a szem előtt! A vetítógép ezentul annyira hozzá fog tartozni az iskolai felszereléshez, mint ma a falitábla.

Csak azt ne gondoljuk valahogyan, hogy a nagyszerű ujtás valaha Szeged város iskoláiban is otthonra talál. Nem, a mi közoktatásügyünk vezetői ilyen magasra nem képesek látni. Az egész világon filmről fognak már tanulni, mire a szegedi tanügyi körök tudomást vesznek róla. És akkor a kulturügyek érdemes szenátora majd előterjeszti az ez irányban beterjesztett interpellációra magvas előadmányát, mely szerint a mozi-val való tanítás keresztülvihetetlen, mert nincs bent a szabályrendeletben. Utóvégre pedig mégis csak az a fő, hogy mit mond a szabályrendelet. A többi csak sifli. Szóbeszéd, amire mit sem ad a magas belügyminiszterium.

Butor-zállításokat helyben és vidékre, berakározást száraz raktár helyiségben eszközöl

Ungár Benő
szállító
Szeged, Jókai-utca 1. sz.
Telefon 34.

Royal nagy kávéházban

Minden vasárnap

NAGY TOMBOLA

értékes nyereménytárgyakkal. □
Naponta cigányzene.

SZINHÁZI VACSORA!

Saját termésű kitűnő hegyborok.
Különlegesség: „Royal Zöldike.”

Tulajdonosok: Matejka és Filegel.

**Hirdetések közlésére legcél-
szerűbb a Délmagyarország.**

Értesítés.

Telefon 1203. sz.

Kárpitos árúk bárkinek részletfizetésre is

Dús választék kész diván, ottomán, matracok, garnitúrák stb. — Javítások jótállással szakszerűen és olcsón eszközöltetnek.

BALOG,

:: kárpitos-üzlet ::

Kossut Lajos-sugárut 6. szám.